

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний авіаційний університет

Факультет міжнародних відносин

Кафедра журналістики

УЗГОДЖЕНО

Декан

Ю. Волошин
«08» 12 2020 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

А. Гудманян
«15» 08 2020 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Публіцистика»

Галузь знань: 06 «Журналістика»
 Спеціальність: 061 «Журналістика»
 Освітньо-професійна програма: «Журналістика»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛК Ц	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	2	165/ 5,5	34	17	–	114	–	КР 2 с.	екзамен 2с
Заочна	1,2	165/ 5,5	10	8	–	147	–	КР 2 с.	екзамен 2с

Індекс: РМ-17-061/19-2.1.4

Індекс: РМ-12-061/19-2.1.4

Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Публіцистика»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РНП 15.01.04 – 01 – 2020

стор.2 з 10

Робочу програму навчальної дисципліни «Публіцистика» розроблено на основі освітньої програми та робочих навчальних планів № РМ-17-061/19 та № РМ-12-061/19 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 061 «Журналістика» освітньо-професійної програми «Журналістика» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила
доцент кафедри журналістики

Г.І.Назаренко

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 061 «Журналістика» освітньо-професійної програми «Журналістика» – кафедри журналістики, протокол № 8 від «19» 03 2020 р.

Завідувач кафедри

Ю. В. Нестерук

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету міжнародних відносин, протокол № 4 від «13» 05 2020 р.

Голова НМРР

К.В. Сидоренко

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Врахований примірник

ЗМІСТ

	сторінка
Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Заплановані результати	4
1.2. Програма навчальної дисципліни	4
2. Зміст навчальної дисципліни	6
2.1. Структура навчальної дисципліни (Тематичний план).....	6
2.2. Курсова робота.....	7
2.3. Перелік питань для підготовки до екзамену.....	7
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	7
3.1. Методи навчання	7
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	7
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті	8
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	8

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Публіцистика»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 15.01.04 – 01– 2020
		стор.4 з 10	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Публіцистика» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених розпорядженнями №071/роз. від 10.07.2019 р., № 088/роз, від 16.10.19 та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Заплановані результати

Навчальна дисципліна є теоретичним та практичним підґрунтям формування знань та вмінь фахівця у галузі діяльності засобів масової інформації.

Мета викладання дисципліни – забезпечення єдності теоретичної і практичної підготовки студента, оволодіння ним комплексом історико-теоретичного матеріалу щодо зародження й еволюції світової, європейської та української публіцистики як найвищого і найскладнішого різновиду журналістської творчості, а також набуття навичок роботи над текстами публіцистичного спрямування. В результаті вивчення дисципліни майбутні журналісти мають добре орієнтуватися в суспільних процесах, відбирати для публіцистичного осмислення такі факти й події, за якими вгадується явище, вміти аналізувати його у процесі роботи над твором, який мусить бути композиційно струнким, глибоким, аргументованим, написаним грамотно, цікавим за стилем і формою викладу матеріалу.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- вивчення поняття «публіцистика», осмислення її призначення, функцій і специфіки;
- вивчення історії та найвищих досягнень світової і вітчизняної публіцистики;
- аналіз і виявлення особливостей змісту й форми класичних творів світової, європейської та української публіцистики;
- залучення студентів до творчої роботи і сприяння засвоєнню ними методів підготовки й оформлення публіцистичного матеріалу до публікації в пресі, передачі в ефірі, появи в Інтернеті;
- дослідження алгоритмів функціонування і модифікації жанрів публіцистики у сучасних засобах масової інформації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні набути такі **компетентності**:

- орієнтуватись у палітрі найкращих зразків світової, європейської та української публіцистики, відзначати авторські знахідки і прийоми вираження публіцистичної думки;
- самостійно створювати публіцистичні твори у будь-якому жанрі;
- аналізувати й оцінювати публіцистичні виступи у сучасних засобах масової інформації.

Навчальна дисципліна «Публіцистика» базується на знаннях таких дисциплін, як: «Сучасна культура», «Політична журналістика», «Медіакритика» та ін.

1.2. Програма навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля «Публіцистика». Окремим другим модулем є **курслова робота**, яку студент виконує в другому семестрі. Курсова робота є важливою складовою закріплення та поглиблення теоретичних і практичних знань і вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Публіцистика»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 15.01.04 – 01– 2020
		стор.5 з 10	

Модуль №1 «Публіцистика»

Тема 1. Публіцистика як найвищий і найскладніший різновид журналістської творчості. Публіцистика як всесвітньо-цивілізаційне та національно-культурне явище. Етимологія і дефініції терміна. Публіцистика та її природа. Об'єкт, предмет і функція публіцистики. Гуманізм, демократизм, загальнолюдські цінності, реалістичність як основні принципи публіцистики. Журналістика, публіцистика, література: спільне і відмінне. Органічний зв'язок публіцистики з історією суспільства, його розвитком: злетами і трагедіями. Періодизація історії публіцистики за хронологічно-часовим принципом.

Тема 2. Етапи розвитку світової, європейської та української публіцистики. Виникнення публіцистики як суспільно-творчого, духовного явища. Перші публіцисти древності – оратори, проповідники, священники. Публіцистика Середньовіччя. Публіцистика доби Ренесансу і бароко. Видатні зразки публіцистики епохи Просвітництва. Публіцистика XIX і XX століття. Публіцистичні явища сьогодення.

Тема 3. Образність журналістики і природа публіцистичного образу. Образність як особливість публіцистичного тексту. Відмінність між описом та образом. Система публіцистичної образності. Різновиди публіцистичного образу: словесний образ, деталь, образ-картина, образ-персонаж. Характерні особливості змалювання персонажів у публіцистиці. Образ автора у публіцистиці. Специфіка реалізації авторського «я» у публіцистичному стилі.

Тема 4. Жанрові модифікації та методика роботи. Жанрова система публіцистики. Нарис як найпоширеніший жанр художньої публіцистики. Різновиди нарису. Видатні нарисовці. Сучасні модифікації нарису як жанру художньої публіцистики. Есе й інші форми політичних виступів. Найкращі зразки есеїстики. Фейлетон і памфлет – провідні жанри сатири і гумору у класичних і сучасних втіленнях. Нарисовець, есеїст, фейлетоніст, памфлетист як журналістські амплуа. Новітні модифікації публіцистичних жанрових форм.

Тема 5. Тематична типологія публіцистики. Класифікація публіцистичних виступів за тематичним принципом. Історична публіцистика. Економічна публіцистика. Політична публіцистика. Релігійна публіцистика. Екологічна (природознавча) публіцистика. Публіцистика мандрів. Морально-етична публіцистика. Соціальна публіцистика. Науково-популярна публіцистика. Краєзнавча публіцистика. Культурно-мистецька публіцистика.

Тема 6. Специфіка публіцистичних виступів у різних видах засобів масової інформації. Проблемно-тематичні, композиційні та мовно-стилістичні особливості газетно-журнальної, теле- і радіопубліцистики. Специфічні характеристики публіцистичних виступів в Інтернеті. Публіцистична картина світу, сформована різними видами ЗМІ. Публіцистика у конвергентних процесах. Соціально-психологічний портрет сучасного публіциста і його аудиторії у різних видах медіа.

Тема 7. Стан і тенденції розвитку публіцистики в умовах нового інформаційного суспільства. Місце і роль публіцистичних матеріалів на сучасному етапі формування державного та світового інформаційного простору. Новітні форми нарисової, есеїстичної творчості як людинознавчої галузі, через всебічне осмислення якої можна визначити складні проблеми сучасності. Нові сатиричні форми виступів у медіапросторі електронної ери. Предмет і масштаб пізнання, осмислення, узагальнення та відображення у публіцистиці епохи глобалізації. Специфічні характеристики сучасних публіцистичних явищ.

Модуль № 2 «Курсова робота»

У другому семестрі студенти виконують курсову роботу (КР), відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних та практичних знань і вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни в галузі публіцистики.

Виконання КР є важливим етапом у підготовці до виконання дипломної роботи майбутнього фахівця з журналістики. Конкретна мета КР міститься у систематизації, розширенні та закріпленні теоретичних знань вже напрацьованих науковцями; закріпленні і поглибленні знань, отриманих студентами у процесі навчання; залученні студентів до самостійної роботи з фаховою літературою; сформуванні навичок пошуку необхідних джерел і матеріалів; набутті студентами досвіду чітко, послідовно і грамотно письмово викладати теоретичні положення; розвитку вміння аналізувати, узагальнювати і робити висновки.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль №1 «Публіцистика»									
1.1	Публіцистика як найвищий і найскладніший різновид журналістської творчості.	2 семестр				1 семестр			
		16	2 2	2	10	9	1	-	8
1.2	Етапи розвитку світової, європейської та української публіцистики.	16	2 2	2	10	10	1	-	9
1.3	Образність журналістики і природа публіцистичного образу.	16	2 2	2	10	11	2	-	9
1.4	Жанрові модифікації та методика роботи.	22	2	2	12	2 семестр			
			2	2		24	1	2	22
1.5	Тематична типологія публіцистики.	16	2 2	2	10	26	1	2	23
1.6	Специфіка публіцистичних виступів у різних видах засобів масової інформації.	18	2 2 2	2	10	27	2	2	23
1.7	Стан і тенденції розвитку публіцистики в умовах нового інформаційного суспільства.	20	2 2 2	2	12	27	2	2	23
1.8	Модульна контрольна робота №1	11	-	1	10	-	-	-	-
Усього за модулем №1		135	34	17	84	135	10	8	117
Модуль №2 «Курсова робота»									
3.1	Виконання та захист курсової роботи	30	-	-	30	30	-	-	30
Усього за модулем №2		30	-	-	30	30	-	-	30
Усього за навчальною дисципліною		165	34	17	114	165	10	8	147

2.2. Курсова робота

У другому семестрі студенти виконують курсову роботу (КР), відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних та практичних знань і вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни в галузі публіцистики.

Виконання КР є важливим етапом у підготовці до виконання дипломної роботи майбутнього фахівця з журналістики. Конкретна мета КР міститься у систематизації, розширенні та закріпленні теоретичних знань вже напрацьованих науковцями; закріпленні і поглибленні знань, отриманих студентами у процесі навчання; залученні студентів до самостійної роботи з фаховою літературою; сформуванні навичок пошуку необхідних джерел і матеріалів; набутті студентами досвіду чітко, послідовно і грамотно письмово викладати теоретичні положення; розвитку вміння аналізувати, узагальнювати і робити висновки.

Для успішного виконання КР студент повинен знати теорію та історію публіцистики, корпус класики, найвидатніші твори, а також сучасний медіапростір як поле функціонування публіцистики сьогодення; вміти здійснювати пошук інформації у різноманітних джерелах, аналізувати й оцінювати публіцистичні виступи у сучасних ЗМІ.

Виконання, оформлення та захист КР здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Час, потрібний для виконання КР, – до 30 годин самостійної роботи.

2.3. Перелік питань для підготовки до екзамену

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до екзамену, розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми та доводяться до відома студентів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод;
- метод проблемного викладу;
- евристичний метод;
- дослідницький метод.

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекцій, практичних занять, самостійному вирішенні завдань, роботі з навчальною літературою. Окрім цього, практичні заняття проходять у формі дискусій, презентацій, круглих столів, ділових ігор, неодмінною складовою засвоєння практичних навичок є розгляд і вирішення кейсів.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1 Грабельников А. А. Работа журналиста в прессе: Учебное пособие. – М.: РИП-холдинг, 2005. – 274 с.

3.2.2 Ворошилов В. В. Журналистика: Учебник. – 4-е изд. – СПб.: Изд-во Михайлова В. А., 2002. – 656 с.

3.2.3 Засурский Я. Н. Качественная пресса в медийных структурах. – М.: Икар, 2015. – 344 с.

3.2.4 Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Львів: ПАІС, 2004. – 268 с.

3.2.5 Каппон Р. Дж. Наставни журналистам Ассошейтед Пресс: Професійний poradnik: Пер. з англ. А. Іщенка. – К.: КД “Киево-Могилянська академія”, 2005. – 158 с.

3.2.6 Ким М. Н. Жанры современной журналистики. – СПб.: Изд-во Михайлова В. А., 2004. – 336 с.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Публіцистика»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 15.01.04 – 01– 2020
		стор.8 з 10	

3.2.7 Кривошея Г. П. Теорія і практика журналістики: Навчальний посібник / Г. П. Кривошея; Національний авіаційний університет. – К.: НАУ, 2007. – 218 с.

3.2.8 Кулик В. Дискурс українських медій: ідентичності, ідеології, владні стосунки. – К.: Часопис «Критика», 2010. – 656 с.

3.2.9 Михайлин І. Л. Основи журналістики: Підручник. – Вид. 3-тє доп. і поліпш. – К.: ЦУЛ, 2002. – 284 с.

3.2.10 Тертычный А. А. Жанры периодической печати: Учебное пособие. – М.: Аспект-Пресс, 2000. – 312 с.

3.2.11 Язык современной публицистики: Сборник статей. – М.: Флинта, 2008. – 232 с.

3.2.12. Homer L. Hall, Logan H. Aimone. High School Journalism. – New York: The Rosen Publishing Group, 2009. – 352 p.

Допоміжна література

3.2.13. Брайант, Дженнингз. Основы воздействия СМИ: Пер. с англ. / Д. Брайант, С. Томпсон. – М.: Вильямс, 2004. – 426 с.

3.2.14. Василенко В. И., Василенко В. В., Мамедов Р. Н. Массмедиа в условиях глобализации. – М.: Проспект, 2015. – 168 с.

3.2.15. Корнилов Е. А., Корнилова Е. Е. Массовые коммуникации на рубеже тысячелетий. – М.: Флинта, 2013. – 256 с.

3.2.16 Ла Рош Вальтер. Вступ до практичної журналістики: Навчальний посібник / За загал. ред. В. Ф. Іванова та А. Коль. – К.: Академія Української Преси, 2005. – 229 с.

3.2.17. Мельник Г. С., Виноградова К. Е., Лисеев Р. П. Основы творческой деятельности журналиста: Учебное пособие. – М.: Флинта, 2016. – 208 с.

3.2.18. Олешко Е. В. Конвергентная журналистика. Профессиональная культура субъектов информационной деятельности. – М.: Флинта, 2016. – 128 с.

3.2.19. Пиши сильно: Практичні вправи, поради, теорія [текст] / упоряд. Litosvita. – Київ: Пабулум, 2017. – 240с.

3.2.20. Stevenson, Robert L. Remapping the News of the World. – Режим доступу: <http://www.ibiblio.org/newsflow/results/Newsmap.htm>

3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті

3.3.1. <https://day.kyiv.ua/uk/catalog/9676>

3.3.2. <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2386>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1.

	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Вид навчальної роботи	Модуль №1	
Відповіді практичних заняттях відповідно до теми	2 семестр	1,2 семестр
	4 б×8 = 32	10 б×4 = 40
Виконання творчого завдання	8б	20 б
Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше	24 балів	-

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Публіцистика»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 15.01.04 – 01– 2020
		стор.9 з 10	

Виконання модульної контрольної роботи №1	20	-
Усього за модулем №1	<i>60</i> 100	<i>60</i> 100
Семестровий екзамен	40	40
Усього за дисципліною	100	
Модуль №2		
Вид навчальної роботи	Мах кількість балів	
	Денна та заочна форма навчання	
Виконання курсової роботи	60	
Захист курсової роботи	40	
Виконання та захист курсової роботи	100	

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Підсумкова модульна рейтингова оцінка, отримана студентом за результатами виконання та захисту курсового проекту/роботи в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до відомості модульного контролю.

4.5. Сума підсумкової семестрової модульної та екзаменаційної рейтингових оцінок, у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

4.6. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: *92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е* тощо.

4.7. Підсумкова модульна рейтингова оцінка, отримана студентом за результатами виконання та захисту **курсорого проекту/роботи**, крім відомості модульного контролю, заноситься також до навчальної картки, залікової книжки та Додатку до диплома, наприклад, так: *92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е* тощо.

4.8. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				